

**FYLKESMANNEN
I ROGALAND**

Deres ref.:

Vår dato: 15.11.2016
Vår ref.: 2016/9636
Arkivnr.: 461.3

Fatland Ølen AS
Postboks 241
5588 ØLEN

Att: Inge Fatland

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
N-4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 56 88 11
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Oversending av tilsynsrapport - Fatland Ølen AS

Kontrollnummer: 2016.027.I.FMRO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Inge Fatland
Lill Eivik-Spartveit
Lasse Asheim

Fra Fylkesmannen i Rogaland:

Mariann Størksen
Kristin Espeset

Konsulenter:

Øivind Johansen (Cowi AS)
Arne Sakshaug (Skala AS)

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Fatland Ølen AS 01.11.2016. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 5.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass Fylkesmiljøvernssjef

Kristin Espeset
senioringeniør

Saksbehandler: Kristin Espeset
Saksbehandler telefon: 5156 8878
E-post: fmrokes@fylkesmannen.no

Kopi til:
Vindafjord kommune Rådhuset 5580 Ølen
Mattilsynet Felles 2381 BRUMUNDDAL
postmottak,
postboks 383

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Navn: Fatland Ølen AS	Anleggsnr.: 1160.0065.01
Organisasjonsnr.: 973165585	Eies av: 930054968
Kommune: Vindafjord	Sist kontrollert: 04.05.2011
Anleggsaktivitet: Næringsmiddelindustri	Risikoklasse: 3
Tillatelse gitt: 02.07.2012	Sist endret: 17.02.2014
Postadresse: Postboks 241, 5588 Ølen	
Besøksadresse: Ølen	
E-postadresse: ingf@fatland.no	

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannen sitt risikobaserte industritilsyn for i år. Inspeksjonen var varslet.

Inspeksjonstema

- Renseanlegg: drift og utslippsnivå, utslippsledning
- Overholdelse av rammer for driften
- Måleprogram
- Håndtering og lagring av vaskemidler og andre kjemikalier
- Overholdelse av substitusjonsplikten
- Avfallshåndtering inkludert farlig avfall og blod
- Årsrapportering
- Gjennomgang av frister i tillatelsen
- Beredskap og varsling
- Internkontroll

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og Fylkesmannen å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen

4. Avvik

Avvik 1

Virksomhetens internkontrollsystem er mangelfullt.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften, §5, punkt 7 og 8.

Kommentarer:

- I slaktehallen må rutinene for vannbruk skjerpes inn. Vannkraner skal ikke stå renne konstant når det ikke er nødvendig for produksjonen. Unødvendig bruk av vann gjør det vanskeligere å samle opp blod og slakteavfall på gulvet. Blod skal ikke i avløpet, det skal samles inn og leveres godkjent mottak. Blod i avløpet gjør det i tillegg vanskeligere å drifte renseanlegget.
- Renseanlegget ble tatt i bruk fra og med februar 2016. Det er derfor fremdeles i en innkjøringsperiode. Alarmer med varsling til ansvarlig driftspersonell i ubemanna perioder er derfor enda ikke på plass. Dette må etableres.
- Det må legges inn som en arbeidsordre at prøvetaking av avløpsvannet blir gjennomført i henhold til måleprogrammet.

Avvik 2: Fatland Ølen AS gjennomfører ikke substitusjonsplikt i praksis.

Avvik fra: Produktkontrollloven §3a.

Kommentarer:

Fatland kan ikke vise til at for eksempel leverandør av kjemikalier har gjort en vurdering av substitusjon. Fatland har et selvstendig ansvar for å vurdere å bytte ut farlige kjemiske stoffer. Det kan være at andre leverandører kan tilby kjemikalier som har samme bruksområde, men er mindre problematiske.

Fatland må ha et register over alle kjemikalier som blir brukt ved bedriften, inkludert vaskemidler, kjemikalier brukt som kjølemedier og kjemikalier brukt på teknisk. Etter at alle stoffene er lagt inn i et felles system må de vurderes. Kjemikaliene må sjekkes mot EUs lister, se informasjon her: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Kjemikalier/Kjemikalierregelverk/Kjemikalierregelverket/REACH/Begrensning/> For å vurdere stoffene må helse- og miljømerkingen på alle stoffene brukes til å sortere stoffene i problematiske og mindre problematiske stoffer. Så må det gjøres en manuell

vurdering av de verste stoffene i tillegg. På den måten er det mulig å skaffe seg oversikt over de stoffene som en helst bør slutte å bruke og prøve å finne erstatning for (foreta en substitusjon). For de stoffene som kommer ut som mest problematiske er det naturlig å spørre den leverandøren en allerede har først om det finnes alternativ. Dersom denne leverandøren ikke har bedre alternativ må en sjekke med andre leverandører.

Kjemikaliesøk siden til Miljødirektoratet kan være en hjelp i arbeidet.

<http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/Kjemikalier/>

En del av kjemikalievurderingen er å ha gjennomgang på forbruket av kjemikalier i bedriften. Fatland Ølen AS har allerede gjort en slik gjennomgang av doseringen av vaske- og desinfeksjonsmidlene. Dette har redusert forbruket av vaskemidler og resultatet av vaskingen har blitt bedre. Det er nå personell på teknisk og evt leverandør av vaskemidler som er ansvarlig for doseringen av vaskemidler. De som vasker får ferdig blandet vann og kan ikke endre innstillingene. Dette er også positivt fordi det sikrer en mot «uregulert» bruk av vaskemidler. Tilsvarende gjennomgang må gjøres på andre kjemikalier spesielt de som havner ut som problematiske stoffer.

5. Andre forhold

Produksjonsrammer:

- Rammen som er satt i tillatelsen på produksjon må ikke overskrides. Dersom Fatland ønsker å øke produksjonen må det søkes om endring av tillatelsen.

Renseanlegg, prøvetaking og måleprogram:

- Renseanlegget er totalt ombygd og har fått mange flere renseenheter. Dette er en stor forbedring! Blant annet er det etablert et 1700 m³ stort utjevningsbasseng som kan romme flere dagers produksjon. Det er derfor svært lite sannsynlig med overløp. Det er mulig å ta ut prøver av avløpsvannet på mange steder i renseprosessen og sjekke prøven visuelt, eventuelt analysere den dersom en skulle være interessert i det. Det ble registrert utslipp av KOF over kravene i tillatelsen i september, men i oktober ble kravene igjen overholdt. I oktober var det fremdeles lammeslakting.
- Det tar ca 3 uker fra en prøve blir sendt til analyse til Fatland får prøvesvar. Det vil være lurt å spørre analyselaboratoriet om de har mulighet til å sende KOF-analysen så snart den er klar. Den er sannsynligvis klar før de andre resultatene. Det å få analysen på KOF før vil gjøre jobben for tekniske personell som drifter renseanlegget lettere. Det vil være spesielt viktig i de intensive periodene på høsten når det er mest krevende å få en god rensing.
- I tillatelsen som Fatland Ølen AS har, er det satt krav om 24 prøvetakinger pr år. Dersom det etter noen års drift av det nye renseanlegget viser seg at utslippskravene jevnt over overholdes, og det ikke er store endringer som kan påvirke renseresultatet, kan bedriften eventuelt søke om å få redusert antallet prøvetakinger. Utenom høysesongen med lammeslakting på høsten ønsker Fatland å prøve å drifte renseanlegget uten bruk av polymer eller fellingskjemikalier.
- Fatland har utarbeidet et godt nytt måleprogram ifm etableringen av nytt renseanlegg. Det er bare en ting som må endres: det er lagt opp til at Fylkesmannen skal varsles når utslippskravene overskrides med 50 %. Dette må endres til 20 % slik det var i forrige versjon av måleprogrammet.

Avfall:

- Blodtanken er nå plassert inne, rommet der tanken står har avrenning til renseanlegg.
- Når det gjelder håndtering av gjødsel og organisk avfall (for eksempel fast masse som skilles ut i renseprosessen) må det leveres til godkjent avfallsanlegg. Dersom noe brukes som gjødsel direkte på et jorde må det være i henhold til reglene om bruk av gjødsel i

Norge. Hva som er riktig håndtering av gjødsel og annet animalsk biprodukt er regulert av «Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav» og «Forskrift om animalske biprodukt som ikke er beregnet på konsum». Det er Mattilsynet og Vindafjord kommune som har myndighet etter dette regelverket.

- I årsrapporteringen til Fylkesmannen skal alt organisk avfall rapporteres, inkludert det som leveres som gjødsel. Det skal rapporteres som animalsk biprodukt med avfallskode 1127. Rapportert all leveringen på ulike linjer i årsrapporteringen slik at det går fram hvor mye som er levert på hvert mottak.
- Fatland Ølen har begynt med elektronisk deklarerer av farlig avfall, det er bra!

Energi:

- Har gjort en stor jobb på energiøkonomisering som vil redusere bruken av fossilt brensel.

6. Oppfølging etter inspeksjonen

Fatland Ølen AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten, jf forurensningsloven § 49. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Fatland Ølen AS innen 07.12.2016 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet. Dersom bedriften ikke klarer å rette opp avvikene innen denne fristen, skal den redegjøre for årsaken og oversende oss en tidfestet handlingsplan for gjenværende retting. Denne planen skal oversendes oss innen samme frist (09.12.2016).

7. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Fatland Ølen AS er i tillatelsen plassert i risikoklasse 3. Dette betyr at dere skal betale kr 12 500,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Fylkesmannen viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

8. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannen sin postjournal (jf. offentleglova).